

Marcelina Mocanu

ANALIZĂ REALĂ

Editura ALMA MATER

Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău

2013

Cuprins

I	Clase remarcabile de funcții reale	1
1	Funcții reale monotone pe un interval	3
1.1	Definiții și proprietăți	3
1.1.1	Studiul monotoniei funcțiilor derivabile	4
1.1.2	Operații cu funcții monotone	4
1.2	Legătura clasei funcțiilor monotone cu alte clase de funcții .	5
1.3	Mulțimea punctelor de discontinuitate ale unei funcții monotone	7
1.3.1	Marginile unei mulțimi de numere reale	8
1.3.2	Proprietățile mulțimii punctelor de discontinuitate ale unei funcții monotone	9
2	Funcții cu proprietatea lui Darboux	13
2.1	Noțiuni introductive	13
2.1.1	Definiții echivalente	13
2.1.2	Operații cu funcții care au proprietatea lui Darboux	16
2.1.3	Anularea unei funcții cu proprietatea lui Darboux	17
2.2	Legătura clasei funcțiilor cu proprietatea lui Darboux cu alte clase de funcții	17
2.2.1	Continuitate și proprietatea lui Darboux	17
2.2.2	Derivabilitate și proprietatea lui Darboux	19
2.2.3	Funcții care nu au proprietatea lui Darboux	20
2.3	Mulțimea punctelor de discontinuitate ale unei funcții cu proprietatea lui Darboux	23
2.4	Consecințe ale proprietății lui Darboux	24
2.4.1	Conexiuni între proprietățile de monotonie, injectivitate, continuitate și proprietatea lui Darboux	24
2.4.2	Inversarea funcțiilor continue	25
3	Funcții continue pe mulțimi compacte	27
3.1	Proprietăți ale funcțiilor continue pe mulțimi compacte . . .	27
3.1.1	Funcții continue	27
3.1.2	Mulțimi compacte în spații topologice	28
3.1.3	Spațiul normat $(C(K), \ \cdot\ )$	30
3.1.4	Funcții uniform continue între spații metrice	33
3.2	Aproximarea uniformă a funcțiilor continue	36

3.2.1	Aproximarea uniformă prin polinoame a funcțiilor continue pe intervale compacte	36
3.2.2	Polinoame Bernstein	37
3.2.3	Aproximarea uniformă a funcțiilor continue periodice prin polinoame trigonometrice	42
4	Funcții cu variație mărginită	45
4.1	Motivație	45
4.1.1	Legătura cu funcțiile monotone	45
4.1.2	Caracterizarea drumurilor rectificabile	45
4.2	Definiții	46
4.3	Legătura clasei funcțiilor cu variație mărginită cu alte clase de funcții	47
4.3.1	Condiție necesară pentru ca o funcție să fie cu variație mărginită	47
4.3.2	Condiții suficiente pentru ca o funcție să fie cu variație mărginită	47
4.4	Proprietăți ale variației totale	49
4.4.1	Comportarea față de operațiile algebrice	49
4.4.2	Aditivitatea variației totale ca funcție de interval	50
4.4.3	Invarianța proprietății de variație mărginită la schimbarea într-un număr finit de puncte	51
4.5	Calculul variației totale	53
4.5.1	Cazul funcțiilor monotone pe porțiuni	53
4.5.2	Cazul funcțiilor de clasă C^1	53
4.5.3	Cazul funcțiilor în scară	54
4.6	Teorema lui Jordan (de structură a spațiului funcțiilor cu variație mărginită)	56
4.7	Șiruri de funcții cu variație mărginită	57
4.8	Integrala Riemann-Stieltjes	60
4.8.1	Introducere	60
4.8.2	Definire și condiții de existență	61
4.8.3	Reducerea calculului unei integrale Stieltjes la calculul unei integrale Riemann	66
4.8.4	Proprietăți ale integralei Stieltjes	67
4.8.5	Trecerea la limită sub semnul integralei Stieltjes	69
4.8.6	Teorema lui Riesz	72
II	Introducere în teoria măsurii și integralei	77
5	Elemente de teoria măsurii	79
5.1	Introducere	79
5.2	Evoluția noțiunii de măsură	81
5.2.1	Noțiunea de arie în geometria elementară	81
5.2.2	Măsura Jordan	82
5.2.3	Măsura Lebesgue	88
5.3	Clase de mulțimi utilizate în teoria măsurii	93

5.3.1	Noțiuni introductive	93
5.3.2	Proprietăți ale inelelor de părți. Exemple de inele de părți . .	94
5.3.3	Limite extreme ale șirurilor de mulțimi. Proprietăți referitoare la șiruri de mulțimi ale σ -inelelor	97
5.3.4	Lema reuniunii disjuncte	101
5.3.5	Mulțimi boreliene	102
5.4	Noțiunea de măsură	105
5.4.1	Definiție. Proprietăți elementare	105
5.4.2	Proprietatea de subaditivitate numărabilă a măsurii	110
5.4.3	Proprietăți de continuitate ale măsurii	111
5.5	Măsură exterioară	114
5.5.1	Definiție. Exemple	114
5.5.2	Prelungirea unei măsurii la o măsură exterioară	116
5.5.3	. . . . .	118
5.5.4	Mulțimi măsurabile relativ la o măsură exterioară	118
5.5.5	Prelungirea măsurilor	123
5.6	Măsura Lebesgue pe dreapta reală	125
5.6.1	Construcția măsurii Lebesgue pe dreapta reală	125
5.6.2	Proprietăți ale măsurii Lebesgue pe dreapta reală	130
5.6.3	Proprietăți de invarianță la translații ale măsurii Lebesgue și măsurii exterioare Lebesgue	133
5.6.4	Proprietăți de regularitate ale măsurii Lebesgue	135
5.7	Exemple clasice din teoria măsurii Lebesgue	138
5.7.1	Mulțimea lui Cantor	138
5.7.2	Exemplul lui Vitali de mulțime nemăsurabilă Lebesgue	139
6	Funcții măsurabile	141
6.1	Definiții	141
6.2	Exemple de funcții măsurabile	143
6.2.1	Măsurabilitatea funcțiilor continue	143
6.2.2	Funcții $\mathcal{A}$ -etajate	143
6.3	Teoreme de caracterizare pentru funcții măsurabile	147
6.4	Operații cu funcții măsurabile	149
6.4.1	Partea pozitivă și partea negativă a unei funcții	152
6.5	Funcții egale aproape peste tot	153
6.6	Aproximarea funcțiilor măsurabile prin funcții etajate	155
6.7	Tipuri speciale de convergență a șirurilor de funcții măsurabile	158
6.7.1	Convergența aproape peste tot/ aproape uniformă/ în măsură. Definiții, proprietăți	158
6.7.2	Legături cu tipurile obișnuite de convergență	161
6.7.3	Legătura între tipurile speciale de convergență	162

7	Integrala abstractă Lebesgue	165
7.1	Integrarea funcțiilor etajate pozitive	165
7.2	Integrarea funcțiilor măsurabile pozitive	168
7.2.1	Proprietăți ale operatorului de integrare pe clasa funcțiilor măsurabile pozitive	170
7.3	Teorema convergenței monotone și aplicații	173
7.3.1	Teorema convergenței monotone	173
7.3.2	Consecințe ale teoremei convergenței monotone	174
7.4	Integrarea funcțiilor măsurabile	179
7.4.1	Definiții	179
7.4.2	Proprietăți fundamentale ale integralei generale Lebesgue	180
7.4.3	Trecerea la limită sub semnul integralei Lebesgue. Teorema convergenței dominate	186
7.4.4	Consecință a teoremei convergenței dominate privind integrarea termen cu termen a unor serii de funcții integrabile Lebesgue	188
7.4.5	Continuitatea absolută a integralei Lebesgue	188
7.4.6	Schimbare de variabilă în integrala generală Lebesgue	190
7.5	Comparație între integralele Riemann și Lebesgue pe intervale ale dreapta reale	192
7.5.1	Integrala Lebesgue-generalizare a integralei Riemann	193
7.5.2	Legătura între integrala Riemann și integrala Lebesgue a unei funcții pe $(-\infty, \infty)$	196
7.6	Criteriul lui Lebesgue de integrabilitate Riemann	201
7.6.1	Criteriul lui Lebesgue. Enunț și demonstrație	202
7.6.2	Consecințe ale criteriului Lebesgue de integrabilitate Riemann	205
8	Spațiile L^p	209
8.1	Definiții	209
8.2	Inegalitățile Young, Hölder, Minkowski	211
8.3	Spațiul normat $L^p(X)$	215
8.3.1	Norma spațiului $L^p(X)$	215
8.3.2	Completitudinea spațiului $L^p(X)$	216
8.3.3	Proprietăți de densitate ale spațiului $L^p(X)$	219
8.4	Spațiul $L^\infty(X)$	220
9	Măsura și integrala pe spații produs	223
9.1	Măsura pe un spațiu produs	223
9.1.1	σ -algebra produs. Secțiuni ale unei mulțimi	223
9.1.2	Secțiuni ale funcțiilor măsurabile	224
9.1.3	Măsura pe un spațiu produs	225
9.2	Integrala pe un spațiu produs	227